

1 (צפניה א ב-א) 'אָסוף אָסוף כּל מַעַל פְּנֵי הָאֱדוּמָה נָאֵם ה', אָסוף אָדָם
 2 וּבְהִמָּה אָסוף עוֹף הַשָּׁמַיִם וְדִינֵי הַיָּם וְהַמַּכְשָׁלוֹת אֶת הַרְשָׁעִים' [וגו'],
 3 כביכול ה' תמוה, וכי אכלה את הכל מעל האדמה, וְכִי מַפְנֵי
 4 שְׁהַרְשָׁעִים נִבְשָׁלִים כְּהֶן – בכל אלו, באדם ובבהמה, בעוף השמים
 5 ובדגי הים, בכך שעובדים אותם, וְאָכְרָם מִן הָעוֹלָם, וְהִלָּא אֵף לְאָדָם
 6 הֵן עוֹבְדֵינֵי, ולכן אומר בתמימה בהמשך הפסוק (שם) 'וְהִכְרַתִּי אֶת
 7 הָאָדָם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה' [וגו'] מפני שעובדים לו, ודאי שלא אעשה
 8 כן, אלא הם ימשיכו להתקיים על אף מעשי הרשעים.
 9 הגמרא מביאה שאלה דומה ושאלו את רבן גמליאל על קנאת ה'
 10 בעובדי עבודה זרה: שָׁאַל אַגְרִיפָס הַנְּכָרִי שֶׁר הַצְּבָא אֶת רַבֵּן
 11 גַּמְלִיאֵל, כְּתִיב בְּתוֹרַתְכֶם בְּעֵינֵי אִסּוּר עֲבוּדָה זָרָה (דברים ד כד) 'כִּי ה'
 12 אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אֲכָלָה הוּא אֵל קָנָא, והבין אגריפס שהכוונה לקנאה
 13 של אחד בשני, ולכן הקשה, בְּלוֹם מְתַקְנָא – והרי לא מתקנא אֵלָא
 14 חָכָם בְּחָכְמוֹ, וְגַבּוֹר בְּגַבּוּר, וְעֹשֶׂי רַע שֶׁשִׁיר, ואם כן מדוע מתקנא ה'
 15 בעבודה זרה הפחותה.
 16 השיב רבן גמליאל לאגריפס ואמר לו, אֲמִשּׁוּל לָךְ מְשַׁל לְבָאָר כּוֹנֵת
 17 הפסוק, לְמָה הִדְבַּר דוּמָה, לְאָדָם שֶׁנִּשְׂאָ אִשָּׁה נּוֹסֶפֶת עַל אִשְׁתּוֹ
 18 הראשונה, אם השניה חשוכה מְמַנָּה – מִן הָרֵאשׁוֹנָה, אִין הָרֵאשׁוֹנָה
 19 מְתַקְנָאָה בָּהּ, כלומר, מפני שהאשה השניה חשוכה ממנה אין
 20 הראשונה מקפידה כל כך על בעלה על כך שנשא את השניה, שהרי
 21 יודעת היא שחשוכה היא ממנה, אך אם השניה פְּחוּתָה מְמַנָּה – מִן
 22 הראשונה, הראשונה מְתַקְנָאָה בָּהּ – כּוֹעֶסֶת עַל בְּעַלָּה וּשְׂוֹנְאָתוֹ עַל
 23 כך שנשא את השניה, שהרי היא פחותה ממנה, ומה ראה לשאתה
 24 ולהכניס צרתה לביתה. אף כך בנמשל, אין לה קנאה בעבודה זרה,
 25 אלא מקנא היינו שכוּעֵס על בני האדם שעזבו אותו מקור מים חיים,
 26 והלכו אחרי ההבל.
 27 הגמרא מבארת מדוע יש אנשים שמתרפאים כשהולכים לעבודה
 28 זרה: אָמַר לִיהוּ יִשְׂרָאֵל שֶׁשְׂמוֹ זַוְיָן לְרַבִּי עֲקִיבָא, הָרִי לְכִי וְלָכֵף יַדְעֵי,
 29 דְּעוֹבְדֵת בּוֹכְכִים לִית בָּהּ מִשְׁשָׂא – אין בה ממש, ואינה מועילה.
 30 ולכן קשה לי, הָא קְחוּיָן וְגַבְרִי דְאֹלֵי בִי מְתַבְרִי – הרי רואים אנו
 31 אנשים שהולכים לעבודה זרה כאשר רגילהם שבורות, שנתפרקו
 32 איברייהם מחמת חולי, וְאִתּוֹ בִּי מְצַמְרִי – וחוזרים ממנה כשאיברייהם
 33 צמודים ובריאים, מָאֵי מְעַמָּא – מה טעם הדבר.
 34 אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא, אֲמִשּׁוּל לָךְ מְשַׁל, לְמָה הִדְבַּר דוּמָה, לְאָדָם
 35 נָאֵם שְׁהוּהוּ בְּעִיר, ומתוך נאמנותו כל פני עירו היו מְסַקְרִין אֲצִילוֹ
 36 מִמּוֹן שְׁלֵא בְּעָרִים, וְכָא אָדָם אַחַד שְׁלֵא סַמַּךְ עַל נִאֲמַנּוֹתוֹ וְהַפְּקִיד
 37 לוֹ תַּמִּיד רַק בְּעָרִים, פְּעַם אַחַד שָׁכַח אוֹתוֹ אָדָם וְהַפְּקִיד אֲצִילוֹ אֶת
 38 מִמּוֹנוֹ שְׁלֵא בְּעָרִים. אָמְרָה לוֹ אִשְׁתּוֹ שֶׁל הַנֶּאֱמָר, בּוֹא וְנִכְשְׁרֵנוּ
 39 כשיבוא ליטול, שהרי אף הוא אינו מאמין לנו ואינו סומך עלינו
 40 שנשיב לו את ממונו. אָמַר לָהּ בְּעַלְהּ, וְכִי מַפְנֵי שְׁשׁוּמָה זֶה עֲשֵׂה
 41 שְׁלֵא כְּהוֹנֵן וְאִינוּ מֵאֲמִין לָנוּ אֲנוּ נֶאֱבַד אֶת אֲמִנְתֵּינוּ וְנִכְפּוּר בּוֹ. אָף
 42 כֵּךְ לַגְבִּי יִסּוּרֵינִי, בְּשִׁעָה שְׁמִשְׁרֵרֵינִי –ששולחים אותן על הָאָדָם,
 43 מְשִׁבְעֵינִי אוֹתָן, שְׁלֵא תִלְכוּ עַל אָדָם זֶה אֵלָא בְּיוֹם פְּלוּנִי, וְלֹא קוּדָם,
 44 וְלֹא תִצְאוּ מִמֶּנּוּ אֵלָא בְּיוֹם פְּלוּנִי וּבְשִׁעָה פְּלוּנִי, וְלֹא קוּדָם לְכֵן,
 45 וְעַל יְדֵי רוּפָא פְּלוּנִי, וְעַל יְדֵי סַם פְּלוּנִי. בִּין שְׁהִנְעֵי וְמִן לְצִאת
 46 מאותו אדם, הִלָּךְ אָדָם זֶה לְבֵית עֲבוּדַת בּוֹכְכִים, אָמְרוּ הַיִּסּוּרֵינִי דִּין
 47 הוּא שְׁלֵא נִצָּא מֵאָדָם זֶה, שהרי הלך לבית עבודה זרה, וְהוֹזְרֵינִי
 48 וְאִמְרֵינִי, וְכִי מַפְנֵי שְׁשׁוּמָה זֶה עוֹשֶׂה שְׁלֵא כְּהוֹנֵן וְהוֹלֵךְ לְעֲבוּדָה
 49 זָרָה, אֲנוּ (נֶאֱבַד) [נְעָבֹר עַל] שְׁבוּעָתָנוּ. וְנִמְצָא שֶׁאֵין הַיִּסּוּרִים
 50 מְסַתְּלִים מִחַמַּת הָעֲבוּדָה זָרָה, אֵלָא לְהִיפֵךְ, עַל אֵף שֶׁהִלָּךְ לְעֲבוּדָה
 51 זָרָה מְקַיְמִים אֶת שְׁבוּעָתָם לְצִאת מִמֶּנּוּ.
 52 הגמרא מביאה מאמר דומה בענין זה: וְהִינּוּ – ומאמר זה הוא כפי
 53 מה דָּאֲמַר רַבִּי יוֹחָנָן, מָאֵי דְבְּתִיב – מהו ביאור הכתוב (דברים ח טו)
 54 'וְהִפְלָא ה' אֶת מַכְתְּרֵי וְגו' וְחָלְלִים רָעִים וְנִאֲמָנִים, רָעִים' היינו

55 בְּשָׁלִיחוֹתָן, שנשלחים על האדם ומייסרים את גופו, וְנִאֲמָנִים' בְּקִיּוֹם
 56 שְׁבוּעָתָן, שהשבעים לצאת ממנו בזמן פלוני, ויוצאים בזמן זה על אף
 57 שהאדם שהיו בו אינו ראוי לכך מצד מעשיו.
 58 הגמרא מביאה תשובה לשאלה דומה בענין מה שנראה תועלת
 59 העבודה זרה לעובדיה: אָמַר לִיהוּ רַבָּא בְּרַב רַב יִצְחָק לְרַב יְהוּדָה,
 60 הָאִיבָא בֵּית עֲבוּדַת בּוֹכְכִים בְּאֶתְרֵין – הרי יש בית עבודה זרה
 61 במקומינו, דְּכִי מְצַמְרִיךְ עֲלֵמָא לְמַבְרָא – שכאשר העולם צריך
 62 לגשם, מְתַחַזֵּי לָהּ בְּחִלְמָא – נראית אותה עבודה זרה לבני העיר
 63 בחלום ואָמַר לָהּ, שְׁחַמְדוּ לִי נְבִירָא וְאִייתִי מְבָרָא – תשחטו לכבודי
 64 אדם, ואז ירד מטר. ואכן שְׁחַמְדוּ לָהּ נְבִירָא, וְאִתִּי מְבָרָא, כיצד יתכן
 65 שנראה שה' הוריד מטר על ידי עבודה זרה.
 66 השיב רב יהודה לרבא ואמר ליה, הַשְׂתָּא אִי הוּי שְׂכִיבָנָא – עתה
 67 אם הייתי מסתלק מן העולם, לֹא אָמַרִי לְכוּ הָא מְלֵתָא – לא הייתי
 68 אומר לכם את המאמר דלהלן המתרץ קושייתכם, דָּאֲמַר רַב, מָאֵי
 69 דְּבְּתִיב – מהו ביאור הכתוב לגבי עבודה זרה (דברים ד טו) 'אֲשֶׁר חָלַק
 70 ה' אֱלֹהֶיךָ אוֹתָם לְכָל הָעַמִּים, יש לדרוש 'חלק' מלשון 'החליק',
 71 מְלַמֵּד הַכְּתוּב שֶׁחָלְלִיקוּן ה' לְכָל הָעַמִּים בְּדָבָרִים שֶׁמֵּרָאִים כֵּאִילוּ יש
 72 ממש בעבודה זרה, ועל ידיהם הניח להם לטעות אחריה, כְּרִי
 73 לְטוֹרְדֵן מִן הָעוֹלָם כְּשִׁיעָנוּ אַחְרֵיהּ. ולכן הוריד ה' מטר לעולם לאחר
 74 ששחטו אדם לעבודה זרה, כדי להחליק את הנכרים בדברים אלו,
 75 ולהניחם לטעות ולחשוב שהעבודה זרה הורידה להם את המטר כיוון
 76 ששחטו אדם לכבודה, ובכך ילכו אחריה ויטרדו מן העולם.
 77 הגמרא מביאה מאמר דומה: וְהִינּוּ כְּמוֹ דָּאֲמַר רִישׁ לְקִישׁ, מָאֵי
 78 דְּבְּתִיב – מהו ביאור הכתוב (משלי ג לד) 'אִם לְלִצִּים הוּא יִלְוֶינִי וְלַעֲנוּיִם
 79 יִמְן חֵן, אִם כָּא אָדָם לְטַמְא, פּוֹתְחִין לוֹ – מניחים לו להטמא ואין
 80 מונעים אותו מכך, כדברי הפסוק 'אם ללצים הוא ילוי', כלומר מניח
 81 להם להתלוץ ואינו מונעם מכך, ואילו אדם הָקָא וְרוּצָה לְטַמְא, לא
 82 רק שמניחים לו אלא אף מְסִיעֵינֵי אוֹתוֹ בכך, כדברי הפסוק 'ולענוים
 83 יתן חן', כלומר שה' מסייע להם ונותן להם חן.
 84 **משנה**
 85 המשנה מתחילה לבאר דיני יין נסך, ותחילה מבארת מאימתי יש דין
 86 יין לענין זה: לֹאִקְחִין גֵּת בְּעוֹשֵׁי מִן הָעוֹבְדֵי בּוֹכְכִים – מותר לקנות
 87 מנכרי גת עם הענבים שבה, שהיא מקום דריכת הענבים לעשיית יין,
 88 אף לאחר שבעט ודרך את הענבים שבה, אָף עַל פִּי שְׁלֵאֲחַר הִבְעִיטָה
 89 הוּא נּוֹמֵל בְּיָדוֹ אֶת הָעֵנָבִים שֶׁנִּדְרְכוּ מִתּוֹךְ הַיִּין, שְׂמוּנָחִים בְּחֹלֶק
 90 העליון שבגת שבו נמצאים הענבים, וְנֹזְתֵן לְתַפּוּחַ, שהוא ערימת
 91 ענבים הניתנים תחת הקורה לסחיטה נוספת לאחר דריכתם בגת,
 92 שבכך מוכרח שהנכרי נוגע אף ביין שנשאר בגת, מכל מקום מותר
 93 כיון שהיין שבגת עדיין אינו נחשב ליין כדי להיות יין נסך במגע
 94 הנכרי. וְהַנְּכָרִי אִינוּ עוֹשֶׂה אֶת הַיִּין לִיָּן נְסָךְ בְּמַגְעוֹ, עַד שֶׁיִּרְדַּל לְבוֹד
 95 הסמוך לגת, שאליו יורד היין לאחר שנדרך ונסחט בגת ותחת הקורה,
 96 כיון שאינו נקרא יין לענין שאם יגע בו נכרי ינסכו ולענין גזירת
 97 חכמים גת יינם של נכרים, עַד שִׁיגַע לִזְמַן שֶׁמִּתְחַיֵּב בְּמַעֲשֵׂר, והיינו
 98 משירד לבור, אלא נחשב כדבר לח היוצא מן הפרי בלבד. יָרַד הַיִּין
 99 לְבוֹד, ובהיותו שם נגע בו נכרי, מַה שְׁכַפּוּר אִסּוּר, וְהַשָּׂאָר – ואם
 100 נגע בשאר היין שעדיין לא ירד לבור, אף מה שהתחיל לירד לבור,
 101 מוֹתֵר, ואפילו בשתיה.
 102 עד עתה ביארה המשנה דין יין הנקנה מנכרי, ועתה היא מבארת דין
 103 עשיית יין עמו: דוֹרְכִין עִם הָעוֹבְדֵי בּוֹכְכִים בְּגַת – מותר לדרוך
 104 ענבים לשם עשיית יין עם נכרי בגת של נכרי תמורת שכר, ואין
 105 העושה כן נחשב למשתכר באיסור הנאה של יין נסך שאסור לקמן (לקמן
 106 ב.ט), כיון שכל זמן שלא ירד היין לבור אינו אסור כלל אף אם נגע בו
 107 נכרי כפי שנתבאר.

48 הונא. מתרצת הגמרא: הַכָּא נָפְי – אף כאן מדובר בַּגְּנֵת פְּקוּקָה
 49 וּמְלֵאָה, שאין היין הנמצא שם נקרא יין לענין יין נסך כיון שלא
 50 התחיל להמשך, והשמיעה המשנה בכך שאמרה שאינו נעשה יין נסך
 51 עד שירד לבור, שבגת מלאה אין שייך שיתחיל היין להמשך עד
 52 שיטול את הפקק שבצינור שעל פי הבור ויתחיל היין להמשך, אבל
 53 כשהוציא את הפקק והתחיל היין לרדת, הרי זו 'המשכה'.
 54 מקשה הגמרא מהמשך המשנה: תָּא שְׂמַע, יָרַד היין לְבוֹר, מָה
 55 שְׂכַפּוֹר אָסוּר אִם נָגַע בוּ נכרי, וְהַשָּׂאָר מוֹתֵר, ומבואר שאף שהתחיל
 56 היין להמשך לבור, מכל מקום מה שבגת מותר, ואינו נאסר במגע גוי,
 57 ומוכח שאין ההמשכה מחשיבה אותו כ'יין', וממילא אין מגע הגוי
 58 אוסרו.
 59 רב הונא מיישב למסקנא את כל הקושיות עליו ממשנתנו: אָמַר רַב
 60 הוֹנָא, לֹא קָשְׁיָא, בְּאֵן – מה ששינוי במשנתנו שהיין שבגת אינו
 61 נקרא יין לענין יין נסך אף שהתחיל להמשך, היינו ב'מְשִׁנָּה רֵאשׁוֹנָה',
 62 קודם שחזרו בהם חכמים, וּבְאֵן – מה שאמרת שמיד כשהתחיל
 63 להמשך יש לו שם יין, היינו ב'מְשִׁנָּה אַחֲרֹנָה', לאחר שחזרו בהם
 64 חכמים.
 65 רב הונא מביא ברייתא שמבואר בה שיטת חכמים קודם שחזרו בהם
 66 ואחר שחזרו בהם: דְּתַנְיָא, בְּרֵאשׁוֹנָה – בתחילה הָיוּ החכמים אוֹמְרִים,
 67 בְּד"ד – ראשי תיבות של 'בוצרים, דורכים, דורכים', וזהו סימן
 68 לתחילתם של שלשת הדינים הבאים, כלומר, אִין בּוֹצְרִין עִם הָעוֹבֵד
 69 בּוֹכְבִים בְּגַת, מפני שְׂאֵסוּר לְגוֹרֵם טוֹמְאָה לְחוּלִין שְׂבֻאֲרֵין יִשְׂרָאֵל,
 70 וכיון שהנכרי עתיד להוליך את הענבים לגתו הטמאה ולדורכם
 71 בטומאה, נמצא שבכך שמסייע לו לבצור את הענבים, גורם טומאה
 72 לחולין שבארץ ישראל. וְאִין דּוֹרְכִין עִם יִשְׂרָאֵל שְׂעוֹשֵׂה – מתעסק
 73 בְּפִירוּתֵיו בְּטוֹמְאָה, מפני שהוא עובר עבירה בכך, שהרי אסור לטמא
 74 חולין שבארץ ישראל כמבואר, וכיון שבדריכתם יוצא מהם משקה,
 75 ומכשיר את הפירות לקבל טומאה, ונטמאים מיד מהגת, נמצא
 76 שהדריכה היא עיקר טומאתם, ולכן אסור לסייע לו במעשה זה, משום
 77 שְׂאֵסוּר לְסִייעַ דִּי עוֹבְרֵי עֲבִירָה, אֲבָל דּוֹרְכִים עִם הָעוֹבֵד בּוֹכְבִים בְּגַת
 78 ומסייעים לו בדריכתו תמורת שכר, לאחר שחבר התחיל לדרוך וטימא
 79 את הפירות, ואינם גורמים טומאה בכך כיון שכבר טימאם בתחילת
 80 דריכתו, וגם אינם מסייעים לעוברי עבירה כיון שהנכרי לא נצטווה על
 81 כך. וְכֵן אִין בּוּזָה משום איסור השְׂתַּכְרוּת בֵּין נֶסֶךְ, כיון שלמשנה
 82 ראשונה לֹא חִיִּישִׁינן (אין חוששים) לְדַרְבּ הוֹנָא שמיד כשהתחיל היין
 83 להמשך הוא נקרא יין לענין איסור יין נסך, אלא עד שירד ממש לבור
 84 אינו נעשה יין נסך, ולכן מותר להשתכר ממלאכה הנעשית בו.
 85 ממשיכה הברייתא: וְחִזְוֵי בהם החכמים מדבריהם הראשונים לְזוּמָר,
 86 (דב"ד) [דב"ב] – דורכים, בוצרים, בוצרים, וזהו סימן לתחילתם
 87 של שלשת הדינים הבאים, כלומר, אִין דּוֹרְכִין עִם הָעוֹבֵד בּוֹכְבִים
 88 בְּגַת תמורת שכר, כיון שהיין הנסחט בדריכתו נחשב יין לענין יין נסך,
 89 והנכרי נוגע ביין בדריכתו ומנסכו, ונמצא שהמסייעים לו בדריכתו
 90 תמורת שכר משתכרים באיסור הנאה של יין נסך ואסור (לקמן סב).
 91 מבארת הגמרא: והטעם שחזרו בהם חכמים בדין זה, מְשׁוּם דְּרַב
 92 הוֹנָא – המשנה אחרונה סברה כדברי רב הונא, שייך שהתחיל
 93 להמשך בגת לעבר הבור נחשב יין לענין יין נסך, ולכן אסרה
 94 לסייע לנכרי הדורך בגת, משום שהמסייע משתכר באיסור הנאה
 95 של יין נסך.

1 אֲבָל לֹא בּוֹצְרִין עִמּוֹ את ענביו מכרמו על מנת שיתנם בגתו, משום
 2 שנתנת הענבים לגת היא לשם דריכה ועשיית יין, ודריכת הנכרי
 3 עליהם ברגליו תטמאם, שהרי באותו זמן יוצא מהם משקה
 4 המכשירם לקבל טומאה, ונמצא שבסיוע לנכרי בבצירה גורמים להם
 5 טומאה, ואסור לגרום טומאה לחולין שבארץ ישראל.
 6 המשנה מבארת את דין עשיית יין עם ישראל העושה זאת בטומאה:
 7 יִשְׂרָאֵל שְׂהוּא עוֹשֵׂה – מתעסק בפירותיו בְּטוֹמְאָה, לֹא דּוֹרְכִין וְלֹא
 8 בּוֹצְרִין עִמּוֹ את ענביו לצורך עשיית יין, כיון שאסור לטמא חולין
 9 שבארץ ישראל, ובבצירה הוא מקרב את הבאת הענבים לגת
 10 הטמאה, וגורם להם להטמא. וכטעם שנאסרה בצירה עם גוי, וכאן
 11 דריכת הענבים גם כן אסורה, אף שכבר נטמאו הענבים בתחילת
 12 הדריכה, כיון שהדריכה היא עיקר הגורם לטומאתם, שהרי בכך
 13 יוצא מהם משקה המכשיר את הענבים לקבל טומאה ונטמאים מיד
 14 מהגת הטמאה, והרי הוא מסייע בידי עובר עבירה, ואסור לסייע בידי
 15 עוברי עבירה כדי שלא יתרגלו לכך. אֲבָל מוֹלִיכִין עִמּוֹ חֲבִית
 16 רִיקְנִית לְגַת כדי לתת בתוכן את יינו, וּמְבִיאִין עִמּוֹ את החביות
 17 כשהן מלאות ביין מִן הַגַּת לביתו, שכיון שכבר נטמא היין בגת, אין
 18 עבירה בנתינתו בחביות טמאות, וממילא גם המסייע לכך אינו נחשב
 19 מסייע לעוברי עבירה.
 20 המשנה ממשיכה לבאר דין סיוע לישראל המתעסק בפירות
 21 בטומאה לענין פת: נְחִתוּם – אדם הלש בצק לצורך אפייתו בתנור,
 22 שְׂהוּא עוֹשֵׂה – מתעסק בצק בְּטוֹמְאָה, לֹא לְשִׁין וְלֹא עוֹרְכִין
 23 ו-מרדדים] עִמּוֹ את הבצק, כיון שכל מעשה הלישה והעריכה
 24 בעבירה הוא, ואסור לסייע לעוברי עבירה כמבואר. אֲבָל מוֹלִיכִין
 25 עִמּוֹ את הַפֶּת, דהיינו את הבצק העומד לאפיה ולהיות פת, לְפִלְטָר
 26 האופה את הפת, כיון שבגמר הלישה והעריכה נגמר מעשה
 27 העבירה, והולכת בצק טמא לאופה אינה עבירה, והמסייע לכך אינו
 28 נחשב מסייע לעוברי עבירה.

גמרא

29 הגמרא מבררת ממתי נגיעת הגוי אוסרת את היין: אָמַר רַב הוֹנָא,
 30 יִין, מִכֵּיּוֹן שֶׁהִתְחִיל לְהִמְשֵׁךְ וְלִירַד בגת מן הצד העליון שלה לצד
 31 התחתון, נקרא יין, ובנגיעת נכרי בו עוֹשֵׂה יִין נֶסֶךְ.
 32 מקשה הגמרא: תַּנּוּן במשנתנו, לְזֻקְחִים גַּת בְּעוֹטָה מִן הָעוֹבֵד
 33 בּוֹכְבִים, וְאֵף עַל פִּי שְׂנַמְל הנכרי ענבים מן הגת בְּיָדוֹ וְנִתְּן לְתַפְוִה,
 34 ובכך נגע ביין, ומבואר שכל זמן שהיין בגת אינו נקרא יין ואינו נעשה
 35 יין נסך בנגיעת הנכרי, ומשמע שאף אם התחיל להמשך ולירד בתוך
 36 הגת אינו נקרא יין לענין יין נסך, ושלא כרב הונא.
 37 מתרצת הגמרא: אָמַר רַב הוֹנָא, מֵה שֶׁאִמְרָה המשנה שהיין שבגת
 38 אינו נעשה יין נסך, היינו בַּגְּנֵת פְּקוּקָה וּמְלֵאָה, כלומר, שפקקו את
 39 הצינור שבפי הבור כדי שלא יוכל היין לירד אליו, והגת מלאה כולה
 40 בענבים וביין הנסחט מהם, ולא התחיל היין להמשך בה כלל, אלא
 41 עומד במקום שנסחט ולא זו ממנו, ולכן עדיין אינו נקרא יין לענין
 42 איסור יין נסך, אך אם אין הגת פקוקה והתחיל היין להמשך בה, נקרא
 43 יין לענין יין נסך.
 44 מקשה הגמרא מהמשך המשנה: תָּא שְׂמַע, שִׁנְיָו בהמשך משנתנו,
 45 וְאִינוֹ עוֹשֵׂה יִין נֶסֶךְ עַד שְׂיָרַד לְבוֹר, ומפורש שאינו נקרא יין לענין
 46 יין נסך עד שירד לתוך הבור ממש, ולא משהתחיל להמשך כדברי רב
 47 יין נסך עד שירד לתוך הבור ממש, ולא משהתחיל להמשך כדברי רב

המשך ביאור למס' עבודה זרה ליום חמישי עמ' א

8 אף לבהמה שאינה שלו שעשה בה מעשה לעבודה זרה, שאסרה. יש
 9 לדחות, וְדִלְמָא – והרי יתכן שיש לחלק בזה בְּדַבְרֵיו דְּרַב פְּפָא (לעיל
 10 ס), ששם מצאו פסוק מיוחד לאוסרם, שנאמר (יחזקאל ז' כב) זָבָאוּ בָּהּ
 11 פְּרִיצִים וְחִלְלוּהָ, ולמדו ממנו בית חשמונאי, שכיון שנכנסו היונים
 12 להיכל יצאו כליו לחולין, וכיון שיצאו לחולין זכו בהן הנכרים
 13 ואסרום משום עבודה זרה, אך דבר אחר שאינו שלו אינו יכול לאסרו
 14 משום עבודה זרה אף אם עשה בו מעשה לשמה.

1 לשמש לגבוה כיון שבני דעה הם, וקנסום חכמים, אך בהמה שאינה
 2 שלו אינה נאסרת אף על ידי מעשה, כיון שאין בה דעת ולא שייך
 3 לקנסוה.
 4 וְאֵלָא נאמר שלמדים זאת מֵאֲבֵי הַמְּוִבָּה, שהשתמשו בהן אנשי יון
 5 לעבודה זרה, וגזוּם בית חשמונאי משום שנאסרו לגבוה, כמבואר
 6 לעיל (כב), ומוכח שאף שלא היו האבנים שלהם אלא של הקדש
 7 נאסרו על ידי שעשו בהן מעשה לשם עבודה זרה, ומזה יש ללמוד